

inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišče
administracija in ekspedija na
velikem trgu h. šte. 9, II. nad-
stropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na velikem trgu
št. 9, v II. nadstropji.

Izjema po trikrat na teden
sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznika izide prihodnja šte-
vilka „Slovenca“ v torek popoldne.

Resnicoljubnost vstavovercev.

Nedavno smo objavili govor našega po-
slanca g. Kluna pri splošnji obravnavi o
državnem proračunu. Kdor ga je primerjal
s posnetki, ki so se nahajali v liberalnih
listih, se je brez posebne težave prepričal,
da so ga listi silno prevrgli ter g. Kluna
podtikali reči, katerih nikdar ni govoril. Po-
slanec Menger je besede, ki so jih njegovi
tovariši med govorom prorogljivo klicali, češ,
da ljudje sedaj davke plačujejo z navduše-
nostjo, podtaknil g. Klunu, in odtlej so vsi
liberalni listi jeli trobiti, da je poslanec Klun
govoril o navdušenosti, s katero ljudje davke
plačujejo. V tej zadevi se posebno odlikuje
listič tukajšnjih nemškutarjev, ki v zadnji
številki prebavlja laži dunajskih liberalnih
listov, ter celo ponatiskuje burke nekega
šaljivega lista.

To rokovnjaško ravnanje liberalnih li-
stov primoralo je g. Kluna, da se je v po-
nedeljek zopet oglašil k besedi, ter je prav
odločno zavrnil govornika, ki sta dala s
svojim zvijačenjem največ prilike k omenje-
nim neresničnim poročilom liberalnih listov.
Najboljši odgovor na sumničenje ljubljanskega
vstavovernega lističa se nam dozdeva govor
g. Kluna sam, ki ga zarad tega objavimo:

„Ne bojte se, gospoda, rekel je govornik,
da bi govoril o šolski postavi, dasiravno me
izjave zadnjega govornika mikajo, mu kaj
odgovoriti. Pa prišla bode že še prilika, tr-
ditve onih gospodov zavrniti. Ker pa sedaj
obravnavamo finančno ministerstvo, se hočem
držati tega predmeta, ter zavrniti dva na me
obrnena napada.

Ko sem pri splošnji obravnavi govoril
o rednejšem plačevanju davkov, skušal
je šlezijski poslanec g. dr. Menger moje be-
sede z nekaterimi številkami ovreči. Pa že
prevzvišeni gospod denarni minister je na-
znanivši dejanske doneske dokazal, da je
bila moja trditev resnična, trditev g. dr.
Mengerja pa je neresnična. Toraj mi
ni treba te reči tukaj še enkrat ponavljati.

G. poslanec dr. Menger je pa tudi trdil,
da sem govoril, kakor da bi ljudje z nekako
navdušenostjo plačevali davke, ter je vsled
tega sumničil mojo resnicoljubnost in namene
vladine, ob enem pa izrekel nekako žalost
nad to strašno prikaznijo.

G. poslanec Menger bi bil sebi prihranil
to žalost, meni pa sumničenje moje resnicol-
jubnosti, ko bi bil pomislil, da niso bile go-
vorjene besede, na ktere je on opiral svojo
trditev in svoj popravek. Povedati namreč
moram, da besede „z navdušenostjo“ ni-
sem jaz govoril, ampak da so jih to-
variši Mengerjevi na levi strani te

visoke zbornice vmes klicali. Jaz sem
govoril samo o nekem upiranju v prejšnjih
časih. Po pravilih zdrave logike pa je upi-
ranju nasprotno neupiranje. Med neupiranjem
in navdušenostjo pa je tako strašansko raz-
loček, da se zamore le z jako drzovitim sko-
kom (salto mortale) od enega preskočiti na
drugo. (Veselost na desnici.)

Da so bile moje trditve glede plačevanja
davkov resnične, potrjuje tudi g. predgovor-
nik, ki je govoril od davkarskih eksekucij
rekel, da ljudi ni treba opominjati na pla-
čevanje, ako imajo denar. Prav v enakem
pomenu sem tudi jaz rekel, da ljudje radi
plačujejo, ako so le v stanu plačevati.

Naj mi bode dovoljeno zavrniti še tr-
ditev nekega družega gospoda govornika.
G. poslanec za Karlove toplice se je med
splošno veselostjo leve strani te visoke zbor-
nice meni posmehoval, češ, da se mi izrazi
o slabih naslednjih brezštevlnih bank menda
niso zdeli še dovolj krepki, ker sem v sten-
nografični zapisnik z lastno roko pripisal še
besede „tatvine in raznotere goljufije.“

Res sem v stenografični zapisnik na dveh
krajih pripisal nekoliko besed, toda besed,
ki sem jih v resnici govoril, nisem se jih pa
še le pozneje izmislil ter jih v protokol
vtaknil samo v dopolnitev krepkih izrazov,
kakor sodi g. dr. Russ. Tega se g. Russ
prav lahko prepriča, ako pogleda v izvirne
stenografične zapise. Dr. Russ tedaj ni imel
prav nobenega vzroka me zarad mojih besed
napadati in se nad popisom prejšnjega sla-
bega denarnega gospodarstva hudovati. Morda
bi bil le tedaj vzrok imel to storiti, ako bi
bil tako hudomušen, da bi bil v dokaz na-
vedene spridenosti z imenom naštel neka-
tere take banke, kakor n. pr. „Oesterrei-
chische Hypothekarcredit- und Vorschuss-
bank“ ali pa „Credit foncier“ za kraljestvo
česko, ali pa ko bi bil natančneje zaznamo-
val nekatere može, ki so se zlasti v dobi go-
spodarskega napredka ko vstanovniki po-
sebnostno odlikovali. Tega pa nisem storil, in
g. poslanec za Karlove toplice res ni imel
nobenega vzroka me zarad tega napadati.

Iz tega govora je gotovo dovolj jasno,
da je vse izmišljeno in s trte zvito, kar
liberalni listi pisarijo o govoru našega g.
poslanca. Ako bi bili poštene, bi morali ta
popravek objaviti, tega pa niso storili, mar-
več so le splošnje rekli, da g. Klun je po-
lemiziral z Mengerjem in Russom; porabili
so pa tudi še to priliko v sumničenje, ter
omenivši, da je g. predsednik govorniku pri-
poročal držati se stvari, g. Klunu podtak-
nili odgovor: „Ako mi ni dovoljeno polem-
izirati, raje neham govoriti.“ Tega pa g.
Klun ni rekel. Hotel je dejansko zavrniti
neresnične trditve prejšnjih govornikov, in
potem govoriti o finančni upravi. Ko je pa
g. predsednik potožil, da obravnave počasi

napredujejo, odgovoril je g. Klun, da se za
daljše obravnave odpove besedi, ker mu je
bilo največ na tem ležeče, da popravi de-
janske neresničnosti, kar je tudi dosegel.

Prav slabo je toraj podučen, kdor hoče
iz liberalnih listov zvedeti, kako se vedejo
naši slovenski poslanci v državnem zboru.

Avstrija delo božje.

Biti v naših s prekucijami vmešanih
časih minister — piše „Čech“ — ni majhna
naloga; biti v dobi, ki se po vsej pravici
sme imenovati doba vednega pomanjkljega
denarni minister, ali kakor je neki Hanak
pisal z Dunaja svoji ženi, minister dol-
gov, je naloga zelo težka; toda biti danes
denarni minister v Avstriji, bi se skoraj
smelo imenovati nesreča.

Avstrija je, kakor je dobro omenil naš
financi minister, Evropa v malem.

Avstrija obsega le malo sveta, a hrani
v sebi skoro vse narode evropske, od katerih,
je vsak, naselivši se v kakem kotu alpskih
vozlov, prinesel seboj svoj jezik, svojo vero,
svojo zgodovino, svoje narodne navade, obi-
čaje, noše in mnoge druge posebnosti. Čudno
ni toraj, da je tako obširno državo, obstoječo
iz raznih življenj dobro in sicer posameznim
narodnim posebnostim primerno vladati,
umetnost velika. Avstrija v svojem iz-
viru se sme primerjati z čolni večimi in
manjšimi, ki so jih drveli viharji ter razbili
jih ob ogromnih Alpah. Človeštvo na njih
zbrano z vseh krajev po viharjih sem za-
neseno, ni poginilo, marveč si okrog Alp in
v nižavah svoja bivališča porazdelilo. Ti
raznovodni življi so po posebni previdnosti
božji pod eno dinastijo zrasli v trdno celoto
a ne le v mrtvo snov, marveč zrasli v mo-
gočno drevo, pod čegar senco je dobro vsem
narodom. Država naša pod žezlom nadpol-
tisočletnim doma habsburškega ima slavno
svojo zgodovino, svojo kulturo, ima svoje
zgodovinske posebnosti, na ktere se je treba
državnikom ozirati, sicer tirajo državo v
propad, kakor nam zgodovina v tem spričuje.

Zgodovinarji, ki se pečajo z zgodovino
države in s kulturo posameznih narodov,
so navajeni večidel vse države in vse na-
rode po enem kopitu presojevati, vse države
male in velike kakor neko mešanico v en
kotel tlačiti; ako se taki zgodovinarji pečajo
z Avstrijo, napravijo iz nje nekakega pred-
potopnega mamuta, katerega se ne kod tam
od rajha sleherni omikanec boji. In v resnici
so tako delali z Avstrijo mnogi zgodovinarji,
kterim se o njenem razvitku in o narodnih
in kulturnih posebnostih niti sanjalo ni. In
gorje državi, če je prišel tak zgodovinar ali
njegov privrženec do vlade, tiral jo je prav
na kraj prepada. Zato je nastal prigovor, ki
se pripisuje največjemu nekdanjemu sovrugu

Avstrije, Frideriku Velikemu, da nesreča Avstrije so njeni ministri.

Prišla je ustavna doba in njej za petami liberalna. Koliko so se liberalci trutili, da bi državo oslabili in na kose razdružili, to vse nam je še v dobrem spominu. Po pravici smejo liberalci nasprotnikom državnim in sami sebi reči: „Kaj smo hoteli storiti, da bi oslabili Avstrijo in nismo storili? Ali se nismo slehernega, tudi najmanjšega sredstva za to poslužili? Kjerkoli smo kaj pogubljivega našli, to vse smo poskušali, da bi državi temelj spodkopali, a nismo mogli!

Kdo bi se po vsem tem čudil, da zdaj, ko je liberalna doba za nami, imajo ti ljudje toliko farizejske drznosti, da pri vsaki priliki s slepilno zgovernostjo hočejo dokazati, da edino oni so modro in slavno vladali Avstrijo, da so oni neomajni stebri Avstrije in da ne le na njih ramah država mogočna ostane. Takih in enakih reči slišati je bilo na izbiri, tako, da se je to že vsem pristudilo, in vladar sam zaznamnjaj jih je s pečatom „fakcijskih“ nasprotnikov vladnih.

Najbolj umni krotitelj teh kričočev, da ne zabimo hujšega izraza, je finančni minister Dunajevski. Nenavadno dovtipen, poln živahnega sarkazma, spreten in vselej varen v govoru, zna kakor pravi krotitelj zgovornim bičem gnati nasprotnike iz kota v kot ter nobenega ne pregleda, tako da je postal pravi strah liberalnih kričočev. Bil je pa že tudi skrajni čas, da so jim ogrenili to veselje. Fraze, kakor: „Čast Avstrije je oskrunjena“, ni mogla in ni smela ostati brez graje. „Jaz ali mi trije vodimo ladijo Avstrijsko!“ — „Z nami Avstrija stoji in pade!“ Take neslane besede ne smejo se čuti v državni zbornici: „Eden je, gospodje, klical je Dunajevski, ki vodi to ladijo a bodejte prepričani, da je v dobrih rokah s pomočjo vseh narodov!“ — In nasproti drugim, enako drznim frazam: „Avstrija je naše delo, nam tudi pristojna vlada v njej“, odgovoril je Dunajevski mirno: „Kar se vprašanja tiče, čegavo delo je Avstrija — pravim — da prikazen v svetovni zgodovini, kakor je Avstrija, je in ostane delo božje. In ta, ki je to delo izvel, je naša vladarska hiša s pomočjo božjo in podporo narodov.“

Te besede avstrijskega državnika, Slovana, bodo z zlatimi črkami zapisane v zgodovini države. V vsaki besedi, ki jo je izgovoril minister Slovan v zbornici, veje najkrepkejši avstrijski in dinastični patriotizem, ki si je svest velikih nevarnosti, ktere so morali avstrijski narodi pod žezlom habsburškim nad poltisoč let prestajati in ki s pravo hvaležnostjo spozna, da taka država, kakor je Avstrija, je — delo božje!

Politični pregled.

V Ljubljani 16. marca.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja. 14. t. m. je predložil denarstveni minister načrt postave, da se ima dovoliti pobiranje davkov in pristojbin za mesec april 1883. Predlog je nujen. — Razprava je bila potem pri budgetu o poglavju trgovinsko ministrstvo. Poslanec Wittman pravi, da gre pomorski promet v avstrijskih pristaniščih rakovo pot ter kaže na resolucijo l. l. kar se tiče povzdige brodarstva.

V šolskem odseku je predložil profesor Kvičala naslednjo resolucijo. Ces. kr.

vlada se povabi, da brž ko mogoče predloži načrt postave za vstavno obravnavanje, v tem načrtu naj se v smislu državne osnovne postave dne 21. decembra 1867 § 11 črka i določijo le glavna načela učilništva glede ljudskih šol, a izključi naj se vse, kar spada po § 12 iste postave in po § 18 II 2 reda za deželne zbornice v delokrog deželnih zborov. Ta resolucija se je pri imennem glasovanju sprejela z 10 zoper 6 glasov. Ko bi se to kedaj izvršilo, potem bomo čakali važnih sprememb.

15. marca. Državni zbor je sprejel provizorium za pobiranje davkov do konca aprila in tudi naknadni kredit 230.000 gl. za zdravniško fakulteto na česki univerzi v Pragi. V večerni seji je sprejel poglavje „o pravosodju“ po daljši razpravi. Pri naslovu „osrednje vodstvo“ je Jacques pravil, kaj si želi njegova stranka pri pravosodni postavodajavi in se je mnogo pritoževal nad pravosodjem; Lienbacher ga je zavračeval. Potem so sprejeli druga poglavja pri budgetu in finančno postavo za 1883 v drugem branji. Jutro 16. marca je sklep seje.

Odbor društva za spravo mej Hrvat in Srbi, na čelu mu je dr. Makanec, sprejel je društvena pravila. Društvo se bode imenovalo „Danica“ in pravila se bodo predložila banu po posebni deputaciji. Društvu je pristopilo zadnji čas mnogo odličnjakov, nekaj vseučilišnih profesorjev i. dr.

Vnanje države.

Na Ruskem ni menda nič kaj varno. Cesarski dvor se bode preselil iz Petrovgrada v Gačino, kjer se čuti bolj varnega. Govori se zopet o raznih spletkah nihilistov in o tem, kar je policija izvedla. Ob kratkem je bilo dvoje samoumorov, ki sta z nihilisti baje v zavezi. V kopališči na „Wasiljevem ostrovu“ se je umoril 1. marca dijak, in 2. uri pozneje lastnik kopališča, Nikolajev. Iz pisma, katero je pisal dijak ali kakor drugi pravijo Nikolajev, se baje razvidi, da je njega žreb zadel, da umori cesarja o dnevu venčanja, zato pa je raje umoril samega sebe.

Iz Petrovgrada 13. marca. Tukaj ves svet govori o samoumora bivšega državnega tajnika Makov-a, tako da so ljudje nekako pozabili na smrt Gorčakova. Kaj je nesrečnega moža tako daleč pripeljalo, se ne more vedeti. Tist večer, preden se je umoril, je bil še nekdo pri njem. Potem je še pisal nekaj pisem. Na mizi je imel sv. pismo. Vse je bilo prej vredjeno in potrebno ukazano. Vstrelil se je v glavo. Umrli, 52 let star, zapušča vdovo, dve hčeri in sina.

Dunavska konferenca je končala seje in sklenila pogodbo zastran vožnje po Dunavu, ki obsega 9 članov, med katerimi je najvažnejši ta, da je Rusija zadobila pravico vravnavati pod nekaterimi pogoji vožnjo po rokavu Kilijski, ki teče po desni strani ob rumunskem, a nekaj po levem ob ruskem obrežju. Pooblastila dunavske komisije trajajo za dobo 21 let začeni od 4. aprila 1883. Pooblaščenja veljajo molče od 3 na 3 leta, ako katera vevlast leto poprej ne naznani želje po premembi. — Naredbe za vožnjo in nadzorstvo, ktere so bile ukrenjene v seji 2. junija 1882 veljajo za reko med Železnimi vrati in Brajlo. — Pogodba se ima vsaj v šetih mescih v Londonu vzajemno odobriti (ratifikovati) in ratifikovanja menjati.

To je kratek posnetek. Kaj pa tiči zdej? Kaj se je godilo za kulisami? Anglež je prijenjal Rusu, da dobi prosto roko v

Egiptu. Za Rusijo je sila važna posicija na spodnjem Dunavu, tega ne želi Turk, niti druge obrežne države, a naj to ubrani kdo, če more?

Iz Berolina se naznanja, da je minister pomorstva pl. Stosch odpuščen na svojo prošnjo, njegov naslednik bode menda pod-admiral Batsch.

S Francoskega. Lionsko prizivno sodišče je potrdilo razsodbo dne 19. januarija zoper 14 najhujših anarhistov, za 17 drugih je pa kazen zmanjšalo za tretjino. Krapotkin se ni pritožil.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 14. marca. (Poslanec Schönerer) je bil včeraj predmet tajne seje državnega zbora, ki je imel določiti, naj se li v sodnijsko preiskavo zoper njega dovoli ali ne. Naj prej je zbornica v tajni seji sklenila, da se ima ta reč obravnati v zaupni seji, ker bi bilo mogoče, da pridejo v razgovor reči, ki niso za javnost. Zvečer je zbornica najprej sprejela nekoliko točerk državnega proračuna, potem pa se je moralo občinstvo z galerij umakniti in pričela se je tajna seja, pri kateri je bil v začetku nazoč tudi Schönerer, ter se je celo prvi oglasil k besedi.

Poslanec dr. Fuchs v imenu odseka prebere poročilo ter stavi nasvet, naj se sodnji dovoli pričeti preiskavo in obravnavo zoper poslanca Schönererja. Dr. Kopp na to nasvetuje, naj se preberó pisma, ki jih je predsedništvo dobilo v zadevi od deželne sodnije. Zapisnikar Hevera prebere potem poročilo policijskega komisarja o dogodkih pri Wagnerjevem komersu, potem dva preiskovalna zapisnika deželne sodnije, pa pismo deželne sodnije do zborniškega predsedništva.

Prvi potem poprime besedo prijatelj in tovariš Schönererjev, poslanec Fürnkranz. Namenjen je bil govoriti zoper odsekov nasvet, ali ker ga je Schönerer lepo prosil, naj tega ne stori, in ker Schönerer sam želi, da naj se sodnji želja izpolni, zato se odreče besedi ter samo naznanja, da bode glasoval zoper odsekov nasvet.

Za njim se oglasi Schönerer sam, in vse radovedno vleče na ušesa, kaj bode povedal. Prišel je s tem, da bode zbornica v spomin na 13. marca sklenila obsodbo svobodomišljenega poslanca. On je sicer po svojih načelih zoper to, da bi se poslanci sodnijam izročevali, kadar gre za politične pravde. V tem slučaju pa dela izjemo. S posebnim ponosom povdarja, da je on pripoznani voditelj nemške narodne stranke, in ko se čujejo na levi nekateri ugovori, še enkrat ponavlja, da je on pripoznani voditelj nemške narodne stranke, in se zaradi tega neče skrivati za poslaniško nedotakljivostjo, med tem ko bi se morali pred sodnijo zagovarjati nekteri drugi, ki niso poslanci. Na to s posebnim povdarkom naznanja, da je vse neresnično, kar se mu v zatožbi podtika in da bode sodnijska preiskava le pomnožila njegovo stranko. Ako pravijo, da so še sodniki v Avstriji, on pristavlja, da je tudi še porotnikov v Avstriji! Z besedami: „Zdaj se Vam pa naj lepše priporočam gospoda“, odide iz zbornice.

Zdajci vstane c. k. profesor črnoviškega vseučilišča in se iskreno poteguje za Schönererja. Iz prebranih pisem, pravi, ni jasno, da bi se bil Schönerer res pregrešil, in zbornica bi se morda prenačljila, ko bi skle-

nila, da naj se zahtevi deželne sodnije ustreže. Njemu se čudno dozdeva, da je v tožbi navedena ena sama priča, dasi je bilo okoli 400 ljudi v dvorani. Vlada naj reč natančneje preiskuje in potem bode zbornici še le mogoče se odločiti. Zato stavlja predlog, da naj se zahtevi deželne sodnije za zdaj ne ustreže. Med poslanci naredilo je jako slab vtis, da se je c. k. profesor tako toplo potegoval za človeka, ki pri vsaki priliki razodeva svojo vnemo za Prusijo in ki se sam ponaša, da naj ga tožijo zaradi veleizdaje! Morda je tudi to pripravilo ministra Pražaka, da se je krepko potegnil za vlado, rekši, da ona v tej zadevi ni na nobeno stran nič pritiskala in da ni res, kar so te dni poročali nekteri listi, da bi se bila vlada z eksekutivnim odsekom dogovorila, da se ima Schönerer sodnji izročiti. Dokazov kakor jih je tirjal govornik, tudi ni mogla tako hitro nabrati, prizadevala pa si bode, da se tej želji vstreže.

Tudi Herbst je poprijel za besedo, pa je le opomnil, da zbornica pred 20 leti ni privolila preiskovanja zoper poljskega poslanca Rogavskega, ki je bil tudi zatožen zaradi veleizdaje. Hotel je s tem opominom nekako vplivati na Poljake, da bi ne glasovali za odsekov nasvet.

Poročevalec dr. Fuchs je ob kratkem zavrnil navedene pomislike, dr. Herbstu pa bi bil lahko odgovoril, da je zbornica ravno lani privolila v sodnijsko obravnavo zoper „klerikalnega“ poslanca dr. Oelza, kterege je tožil liberalni poslanec Waibel!

Fürnkranz je nasvetoval ustmeno glasovanje, pa ni našel zadostne podpore; levičarji si niso upali v to privoliti, da bi za vse čase ostala zapisana imena njih, ki so glasovali za oprostitev. Fürnkranz je na to naprosil, naj g. predsednik naznači število glasov, kar g. predsednik obljubi storiti. Pri glasovanju je bil Tomaščukov nasvet zavržen s 156 glas. proti 107, in sprejet nasvet odsekov. Z desnico je glasoval tudi Coroninjev klub.

Schönererja so pred zbornico čakali nekteri njegovi tovariši, s katerimi se je podal v neko gostilno v Jožefovem mestu. Ker se je bila raznesla novica, da hočejo njemu na čast pred zbornico napraviti demonstracije, zbralo se je veliko policajev okoli nje, ki pa niso imeli nič posla. Govorilo se je tudi, da bodo Schönererja precej prijeli in zaprli, ko bode zbornica sprejela omenjeni predlog, pa to se ni zgodilo, in Schönerer je bil danes zopet v zbornici, ter je po svoji navadi napadal ministra kupčijstva zaradi nekega njemu poslanega pisma, ki ga je gosposka pridržala in zaradi katerega je unidan prijemal tudi g. ministerskega predsednika. Pri sodnji je bil neki danes zaslišan. Liberalni listi se hudojejo nad sklepom poslaniške zbornice in se zlasti repenčijo, ker je „Politik“ sprožila misel, naj se ne postavi pred dunajske porotnike, ampak naj se pooblasti kaka druga porotna sodnija. Liberalna nemška gosposka pač nima vzroka se nad tem predlogom jeziti; saj je ona sama tako ravnala, ko je bila na krmilu. Opomnimo le, da so vrednike českih listov pošiljali v Heb, kjer so bili vedno obsojeni. Sicer pa ne trdimo, da je Schönerer res kriv, česar ga dolže. Preiskava bo že pokazala, je li vse to res ali ne. Kakor čujem, so bili izprašani vsi možje vojaške godbe, ki je igrala pri Wagnerjevem komersu, in pripoveduje se celo, da so česar pred se poklicali obrista dotičnega

polka, da bi iz njegovih ust zvedeli, kako in kaj. Tudi mnogo drugih, zlasti dijakov je sodnija že zaslišala, da resnica pride na dan.

Listi poročajo, da je pri Wagnerjevem komersu govoril tudi načelnik gornje-avstrijskega kmečkega društva Krennmayer, ki je posebno preslavljal Schönererja in trdil, da gornje-avstrijski kmetje držijo z njim. To je pripravilo gornje-avstrijsko ljudsko društvo, ki šteje okoli 30.000 udov, sklicati shod, da bi oporekali zoper vsaktero zvezo s Schönererjem, ter presvitlemu cesarju po svojem načelniku grofu Brandisu sporočili svojo neomahljivo vdanost in zvestobo.

Tako se toraj politično obnebeje čedalje bolj jasni, in naj se levičarji še tako hudo branijo, vendar ne morejo več tajiti, da je nemško-narodni stranki bolj za Nemštvo mar, kakor pa za obstanek vsem narodom enako pravične Avstrije!

Z Dunaja, 15. marca. Državni zbor dela na vse kriplje, da bi pred veliko nočjo dovršil državni proračun, ter ima vsaki dan po dve seji. Sinoči je došel do centralnega vodstva poljedelskega ministerstva ter utegne danes zvečer budget dovršiti. Ni pa upanja, da bi ga do konca tega meseca rešila gosposka zbornica, zato je ministerstvo včeraj izročilo postavo za pobiranje davkov v mesecu aprilu. Zbornica poslancev mora toraj to postavo še rešiti, kakor tudi postavo o zdravniški fakulteti na praškem vseučilišču in pa finančno postavo. Eni mislijo, da se bo to vse zgodilo danes in da bode tretje branje državnega proračuna omenjenih postav in zadnja seja pred veliko nočjo jutri.

Z Dobrne, 8. marcija. Hmeljarstvo v Savinskeji dolini, vsled dobre kupčije v zadnjih letih prosperujoče, ne ostaja brez vzpodbujanja gospodarjev po sosednjih okolica in dolinicah. Začeli so se namreč z istim pečati tudi drugod, in če se voziš iz vrletne Skalske doline po cesti Velenje-Dobrna-Celje, opazovalo bode tvoje oko veliko prerovanega in za hmeljišče pripravljenega sveta. Ob istej črti še po gričih raste dovolj drevja, da bodo hmeljarji s potrebnimi rahljicami oskrbovani nekoliko let. Tudi v naši občini se je omenjene panoge gospodarstva lotilo več posestnikov. Toda manje premožni, vzlasti kmetje, zgubili so pogum, ker zvedenci priporočajo pečanje s hmeljarstvom le tistemu, kateri v gospodarstveno zadrego ne zabrede celó takrat, kadar mu inace vse upanje do povspravljanja pridelkov bode si na katerikoli način splava po vodi. Obzirom na to okoliščino v naši okolici izvzemši gosposke kapitaliste pač ni kmeta, kateri bi, bode zemljišča, bode denarja imel na razpolaganje.

Našim preubožnim kmetom bi za hmeljarstvo ne bilo treba ravno toliko denarja, da bi se v tej stroki zamogli meriti z bogatini, kakor je, recimo, nek tukajšnji posestnik in naš dobrotnik, katerega smemo omenjati s hvaležnostjo, ker kot doktor zdravilstva z veseljem, če je le doma, obiskuje bolnike brezplačno, še zdravila je že sam plačeval. Tisti na pr. je s svojo soprogo odšel v Algier samo — zimovat. Mati mu, hmeljarica in dobrotnica šolske mladeži, se je zamogla te dni odpotiti sinu nasproti do Sicilije, to pa „po najbližem potu“, ki skoz — Gothardski prerov vodi v Rim, kjer tam meni obhajati velikonočne praznike.

Sicer pa: Bog daj srečo vsem hmeljarjem!

Domače novice.

V Ljubljani 17. marca.

(Jutro v nedeljo) 18. t. m. bode govoril v čitalnici na korist „Narodni šoli“ prof. Šuklje o „Mariji Antoinetti.“

Ni kmalo bolj potrebnega predmeta dobro obdelovati, razjasnovati in premisliti, kakor „O vplivanju gojzdov na vreme.“ Tako nespametno in nepremišljeno se ne ravna kmalo s čem, kakor z gojzdi in kar je naj najžalostnejše: Ravno omikani, grajščaki in drugi šolani posestniki svetijo vbogemu kmetu z dobrim izgledom (z naj žalostnejšim in pohujšljivišim izgledom), kako delati, da postanejo naši hribi goličave in „kamniti Kras.“ Zato je bilo predavanje g. prof. Senekoviča pret. nedeljo 11. t. m. res času primerno in prav zanimivo; le škoda, da ni bilo več poslušalcev. Zlasti bi želeli, da bi imelo tudi prosto ljudstvo po deželi priliko, o tem kaj več slišati in izvedeti.

(Cerkveni obredi), za ljudske šole sestavil Simon Zupan, se zove nova veroznanska knjižica, s katero bo mnogim katehetom jako vstreženo. Sestavljena je po Lesarjevi liturgiki in še po drugih virih. Kakor znano, je Lesarjeva liturgika spisana za srednje šole; a za ljudske šole do zdaj nismo imeli o tej tvarini nobene knjige. Vendar je nauk o cerkvenih obredih tolike važnosti za versko odgojo otrok, da se zlasti v viših razredih ljudskih šol nikakor ne sme opuščati. Sama katehetova beseda in razlaga pa ne zadostuje vselej, tedaj je jako želeli, da bi odraščeni šolarji n. pr. v viših razredih mestnih šol, v ponavljavnih šolah po deželi, tudi sami imeli v rokah dotično knjižico poleg katekizma. In v to svrhu veselo pozdravljamo in gorko priporočamo to novo koristno delo marljivega kateheta Zupana. Knjižico prodaja katoliška bukvarna po 25 kr.

(Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva) spisal Ant. Kržič, ponatis iz „Zg. Danice, so zdaj dovršeni s III. zvezkom, ki obsega na 172 straneh mnogo spodbudljivega za mlade pa tudi odraščene in sicer: 1) blaž. Berhmans, 2) sv. Alojzij, 3) sv. Stanislav, 4) sv. Terezija, 5) sv. Kazimir, 6) sv. Katarina Sijenska, 7) blaž. Herman Jožef, 8) sv. Gvidon, 9) mladi mučenci Gospodovi (13 izgledov), 10) sv. Tarcizij (pesem). Tudi ta zvezek stane trdo vezan 40 kr., mehko vezan 30 kr., in se dobiva v katoliški bukvarni ali pa pri pisatelju (Kongresni trg h. št. 16).

(Prav mala knjižica „Stežica v nebesa“) pridnim otročičem v spomin, je ravno kar izšla. Dobiva se v katol. bukvarni ter lahko deli za pirhe. Velja 12 kr. Izšel je tudi II. zvezek „Narodne biblioteke“ g. Krajca.

(Jour fixe „Sokola“) bode danes soboto dne 17. t. m. zvečer ob 1/2 9. uri v gostilni „zur Bierquelle“ (Francovo nabrežje). — K temu zabavnemu večeru vabi č. gg. pevce in brate „Sokole“ najljubnejše o d b o r.

(Ljubljansko telovadno društvo „Sokol“) razpisuje mesto telovadnega učitelja. — Oglasila izvolijo naj se pošiljati najdalje do 15. maja t. l. podpisanemu odboru, pri katerem je mogoče tudi drugo o tej zadevi pozivedati. — Znanje slovenskega jezika je izključljivo potrebno.

V Ljubljani, dne 16. marcija 1883. l.

Odbor telovadnega društva „Sokol“
v Ljubljani.

(Iz pred sodišča.) 7. t. m. je stala pred sodbo 33 l. stara gruntarska hči Ana Azbe iz Javorja

tožena hudodelstva goljufige. Ana Ažbe je bila užel. 1879 pred porotno sodbo v Ljubljani, ker je v kuhinji svojega očeta deklo Marijano Šubic z obema rokoma za vrat zgrabila in davila. Takrat je bila oproščena. Marijana Šubic jo je potem tožila za bolečine in sodnija ji je spoznala 300 gld., ako Ana Ažbe ne priseže, da ni res, da bi bila Marijano Šubic z obema rokoma davila toliko časa, da je Šubic padla na tla. Ali Ana Ažbe je prisegla 1. septembra 1882 pri c. k. sodniji v Liki in c. k. državno pravništvo jo toži zaradi hudodelstva goljufige. Porotniki so jo z 9 zoper 3 glasove nekrivo spoznali in sodnija jo je oprostila.

8. t. m. dopoldne je stal pred sodbo 38 let star oženjen kajzar Andrej Kerštein iz Rateč obdolžen hudodelstva težkega telesnega poškodovanja. 3. julija 1882 popoldne je pretepal Janeza Omana v tesarski orodnici rudnika Weissenfels z gorjačo. Omanu so potem levo roko odžagali, in po glavi je bil tako hudo udarjen, da je sedaj slaboumen in nesposoben za kako delo. Kerštein je dobil 3 leta težke ječe, postil se bode vsak mesec, zaprt bode v temnici 3. vsacega mesca.

9. t. m. je bil pred sodbo kmet Janez Avsenek. 22. okt. 1882 je vdaril Janeza Vaternika v krčmi z rovnico po glavi, da je vsled tega umrl. Janez Avsenek je bil obsojen na 5 let težke ječe, poostrene s postom vsak mesec.

Razne reči.

— Služba za namestnika državnega pravnika v Rudolfovem VIII razreda je razpisana. Prošnje pri c. k. državnem namestništvu v Gradci do 24. marca.

— Učiteljske službe razpisane. Na 1 razredni šoli v Osilnici 450 gld in stanovanje; na 3 razredni šoli v Srednji vasi 3 učit. služba 400 gld.; na 3 razredni ljudski šoli v Lašičah 2. učiteljska služba 500 gld. definitivno ali začasno do 15. aprila pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Kočevju. Na 2 razredni ljudski šoli v Planini, 2. učit. služba 1. pl. 400 gld., stalno do 8. aprila pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Logatci.

— Žrebanje razstavne loterije. V torek so bile izžrebane še te le številke:

1172844	1989665	1468515	928053	49920
757352	1590652	1163564	813546	1889629
218356	1398506	944087	985591	858817
1207621	1850136	1042978	984563	157507
487881	1714273	1426560	1708090	1627450
1619479	1195437	1302534	1975880	1515288

V sredo so bile vzdignjene te le številke:

1421826	45300	722306	1469754	752825
893158	225575	137830	20663	1948717
405586	84144	52715	47997	884036
1741112	1375065	802831	118666	885079
1453012	1904277	251913	325085	1907552
749462	1948988	960248	1301676	1941164
1339142	1412825	283871	799273	1014667
988720	615946	1130927	1613610	1780996

— Drag biser. Nek amerikalški časnik naznanja, da so mehikalški potapljavci v ribariji pri La Paz-u v Spodnji Kaliforniji izlekli prelep biser, kakor citriona velik, ki je tehtal 75 karatov. Tisti, ki ga je našel, ga je koj prodal za 14.000 pijastrov; pa ga še precej više cenijo. — Naj večji biser, ki je bil do zdaj poznan, je bil tudi v Kaliforniji najden in poslan na Španjsko, kjer baje vladarsko krono kinča. Potap-

ljavci so najdlji še dva druga bisera, ki sta tudi precej velika, če tudi ne tolika, kakor prvi. Tehtata 47 in 40 karatov in cenjena sta bila eden 5000, eden 3000 pijastrov.

— Robstvo na Kubi. Iz Madrida je bilo brati, da je kolonijski minister v neki seji obljubil izdati ukaz, po katerem se ima oprostiti 40.000 sužnjev na otoku Kuba, ker njih gospodarji niso dopolnili neke določbe v postavi l. 1870. Prav je, da se polagoma robstvo povsod odpravi, in izgine s sveta ta nečloveška naprava.

— Listonoša Cossaeth je bil umorjen v Berlinu 12. t. m. v Albertovi ulici in oropan mu je bil denar 1000 mark. Cossaeth je imel človeku, ki se je imenoval Sander, prinesiti pošto nakaznico za 30 mark, ta človek si je najel sobo na mesec in je odsilhal zginil, a v sobi so najdlji s kladivom ubitega listonoša.

— Nakaznice na kruh niso hoteli sprejeti delavci razsajoči v Parizu p. dni. Rothschild je namreč poslal nekoga, da bi bil dajal delavcem nakaznice (bons) na kruh. A precej prvi, kateremu se je to ponudilo rekel je: povejte Rothschildu, naj le povrne tiste milijone, katere je ljudstvu vkradel, potem naj samega sebe obdarujejo s temi nakaznicami.

— Pravda zoper socialiste. (Dalje). Vdeležnikov prve družbe našteva tožba 19. Nekateri iz med njih tega kar nič ne taje. Pflieger pravi, da je namen prekuciji pot nadelovati, in Ludovik Somer se je prav skrbno učil kemije. Večina jih vendar taji, a priče govore zoper nje in pisma, katere je policija zasačila. — Ugrabljenega denarja so nekaj med sabo razdelili, 9. julija pa je pograbil Henrik Hotze ves denar, kar ga je še ostalo in je z njim pobegnil v Ameriko. Pflieger je povedal, da so hoteli oropati še nekega bogatega Greka v Friderikovih ulicah. Pri Winterju so najdlji toliko ciankalija, da bi se lahko z njim zavaldo 300 ljudem.

Prebere se potem zatožni spis, kar je trajalo kake 2 uri in začne se potem zaslišanje. Prvi pride na vrsto Engel, ki ne taji svoje vdeležbe pri socialistih. — A socialistom je zmirom manjkalo denarjev. Hotze mu je povedal, da socialisti v Londonu potrebujejo denarja po vsaki ceni. Hotze jih je hujskal, da so sklenili denarja dobiti, naj velja kar hoče. Konečno je povedal Engel, da je mislil, Merstallingerjeve denarje bodo porabili za to, da si napravijo skrivno tišskarno, zato je on nabral 20 gl., katere je izročil Hotzeju. Potem je bil zaslišan France Pflieger. On tudi vse pove, kakor Engel o napadu pri Merstallingerju. Pri njem so napravili mamilo „narkotično“, katero je Engel rabil. S tem izpraševanjem je bil končan prvi dan. — (Dalje prih.)

Tržne cene v Ljubljani.

16. marca.

Pšenica banaška hektoliter 9 gl. 20 kr.; domača 7 gl. 90 kr.; rež 5 gl. 20 kr.; ječmen 4 gl. 50 kr.; ajda 4 gl. 50 kr.; proso 5 gl. 10 kr.; turšica 5 gl. 20 kr.; oves 3 gl. 20 kr.

Eksekutivne dražbe.

21. marca 1. eks. drž. pos. Andrej Marinič iz Pudob, 845 gld. Lož. 1. eks. drž. posest. Lorenc Lešnjak iz Ravne pri Topolu, 1270 gld. Lož. 3. eks. drž. pos. France Bedenk iz Podgorice 4505 gl. 20 kr. Brdo.

Umrli so:

13. marca. Ernestina Czerny, 52 let, srčna napaka. Leopoldine Jung, 17 let, otrpnenje pljuč. Marija Mazgon, 78 let, starost. — 14. marca.

Mathilde Zurbalek, 50 let, pljučna tuberkuloza. 15. marca. Agnes Jerala, 62 let, mertud.

15. marca. Jera Verčič paznikova žena, 53 let, Hrenove ulice 13, otrpnenje možganov.

V bolnišnici:

10. marca. Marija Jesih, 74 let, starost. Marija Jenko, 35 let, kron. pljučna tuberkuloza.

V vojaški bolnišnici:

12. marca. Jože Cestnik, pešec 23 l., plj. jetika. Matej Žitko, lovec 32 let vnetica pljuč.

Poziv.

Vsled odloka c. kr. m. o. okrajne sodnije ljubljanske 1. marca t. l. št. 2698 se od podpisanega ces. kr. notarja kot sodnijskega pooblaščenca pozivljejo oni, ki imajo od ostaline (zapuščine) gospoda Egidija Jančar-ja, peka, umrlega v Ljubljani 30. januarja t. l. — kaj terjati, da svoje terjatve z dotičnimi dokazi

28. dan marca t. l.

ob 9. uri dopoldne v notarski pisarni v Ljubljani, križevniške ulice hiš. št. 6 naznanijo, ali pa do tistega časa pri tukajšnji c. kr. m. o. okrajni sodniji pismeno uložé.

Kdor tega do omenjenega časa ne stori, ter bi že naznanjene terjatve ostalinsko premoženje dosegale, nima nikake terjatve pravice več, razven ako mu pristojta že rubežno pravo.

V Ljubljani, 14. dan marca 1883 l.

Dr. Theodor Rudesch,

c. kr. notar kot sodnijski pooblaščenec.

Za velikonočne praznike.

Misale Romanum cum Proprio dioec. Labacensis

imamo v zalogi razno vezane in sicer:

- Z zlato obrezo v rudečem, plavem ali zelenem šagren-usnji po 25 do 27 gl.
- S posrebrnenimi ali pozlačenimi okovi in zaklepi ter bolj ali manj ozaljšanim vezanji na izber po 35 do 45 gl.
- V izbornem lepem vezanji po 70 do 80 gl.

Tudi za druge škofije preskrbujemo vezane „Propria dioecessana“ z misali enake oblike in enakega tiska, le prosimo 14 dni odloga, da zamoremo zahtevano vezanje preskrbeti.

Katol. bukvarna.

Prečastiti duhovščini

kakor vsem kupcem in prijateljem umetnih cvetlic s tem naznanjem, da sem, da zamorem laglje in najhitreje vsem postreči, napravila ter izpostavila

vrtec

vseh znanih in nezanih cvetlic, posameznih in v šopkih, nizkih in visokih, za cerkev in druge razne pridelke ter vlnudno vabim, blagovolite po priliki si vrtec ogledati ter potem si zbrati ali naročiti, kar je komu drago takoj ali pozneje.

Ker se za dosedanje zaupanje zahvalujem, se vlnudno priporočam za prihodnje velikonočne praznike, za slovesnost majnika itd. ter obetam vsakemu postreči z dobrim blagom in kolikor mogoče po nizki ceni.

Ogled vrteca je vsakemu in vsikdar prost.

Gerti Nekrep

(1) v špitalskih ulicah št. 9 v I. nadstropji.

Gospodinja

ki vsa hišna dela dobro razume, dobi stalno službo. Le poštene in dobro priporočene osebe naj se pismeno oglasijo pri gospej

(3) Ida Kristan v Kopru.